

Nota relativa a la consulta plantejada per la Secretaria de Política Lingüística en relació amb la denominació de 10 topònims que no segueixen la normativa lingüística de l'IEC.

El 17 de febrer de 2023 la Secretaria de Política Lingüística ha tramès una consulta relativa a la denominació de 10 municipis que incompleixen la normativa lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans, però malgrat això, aquestes denominacions són oficials i estan publicades al *Nomeclàtor oficial de toponímia major de Catalunya*.

Aquests municipis són els següents: Cabacés, Capmany, Castell-Platja d'Aro, Figaró-Montmany, Lladó, Massanes, Navàs, Rialp, Torrelavit i Forallac.

Concretament, es demana si és possible impulsar la rectificació dels topònims no normatius emparats amb la Llei que regula l'Institut d'Estudis Catalans (IEC).

Per poder donar resposta a la qüestió plantejada, cal fer esment a la normativa següent:

- Llei orgànica 6/2006, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

L'article 151.b) estableix que correspon a la Generalitat, respectant la garantia institucional que estableixen els articles 140 i 141 de la Constitució, la competència exclusiva sobre organització territorial, que inclou en tot cas la creació, la supressió i l'alteració dels termes tant dels municipis com dels ens locals d'àmbit territorial inferior; la denominació, la capitalitat i els símbols dels municipis i dels altres ens locals; els topònims, i la determinació dels règims especials.

- Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística.

L'article 18 disposa que la determinació de la denominació dels municipis i de les comarques es regeix per la legislació de règim local. Així, correspon als ajuntaments la denominació del nom de les vies urbanes i dels nuclis de població de tota mena, i correspon al Govern de la Generalitat la determinació dels altres topònims de Catalunya. Aquestes denominacions són les legals a tots els efectes i la retolació s'hi ha d'acordar.

L'article 18.3 estableix que correspon al Govern de la Generalitat l'aprovació de tota mena de topònims, llevat de vies urbanes i nuclis de població, que correspon als ajuntaments. Per tal que els topònims, com també les denominacions oficials que prenen l'origen en un topònim, tinguin caràcter oficial, cal l'aprovació del Govern.

- Llei 8/1991, de 3 de maig, sobre l'autoritat lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans

L'article 2 estableix que l'ús lingüístic dels òrgans de l'Administració de la Generalitat, de les Corporacions Locals, de l'administració de l'Estat a Catalunya i de les entitats autònomes, les empreses i les altres entitats i institucions que depenen de les esmentades administracions han de respectar la normativa establerta per l'IEC.

- Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya

L'article 30.1 disposa que la denominació d'un municipi només es pot canviar si així ho acorda el seu ajuntament i per mitjà del procediment establert per l'article 31.

L'article 30.2 estableix que el Govern de la Generalitat, a proposta del conseller o consellera de Governació i Relacions Institucionals, pot proposar als municipis les rectificacions de nom que consideri convenients.

L'article 31.1 preveu que l'acord de canvi de denominació d'un municipi ha d'ésser adoptat pel ple de l'ajuntament i requereix el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació. Abans de l'adopció de l'acord municipal, s'ha d'obrir informació pública per un termini mínim de trenta dies.

L'article 31.2 assenyala que l'acord municipal ha d'ésser tramès al departament competent en matèria d'Administració local.

L'article 31.3 disposa que si la nova denominació acordada per l'ajuntament és susceptible d'ésser confosa amb la d'un altre municipi o conté incorreccions lingüístiques o no s'adiu amb la toponímia catalana, correspon al Govern, a proposta del departament competent en matèria d'Administració local, la resolució definitiva sobre el canvi de nom, amb audiència prèvia del municipi interessat. A aquests efectes, el departament pot sol·licitar l'informe de l'Institut d'Estudis Catalans.

L'article 31.4 exposa que si en el termini de tres mesos el Govern de la Generalitat no hi formula oposició, l'acord municipal s'ha de considerar com a definitiu i executiu.

- Decret 139/2007, de 26 de juny, pel qual es regulen la denominació, els símbols i el registre d'ens locals de Catalunya.

L'article 1 estableix que el nom oficial dels municipis de Catalunya és el que figura inscrit en el Registre d'ens locals de Catalunya.

L'article 2 disposa que la denominació d'un municipi només es pot canviar si així ho acorda el seu ajuntament mitjançant el procediment establert a l'article 31 del Text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya, que desenvolupa aquest Decret.

L'IEC ha de prestar als ajuntaments interessats que ho sol·licitin en cada cas l'assistència i la col·laboració necessàries per tal d'elaborar la proposta de nova denominació.

L'acord de canvi de denominació d'un municipi ha de ser adoptat pel ple de l'ajuntament amb el quòrum de la majoria absoluta del nombre legal dels seus membres, prèvia informació pública de l'acord per un termini de 30 dies.

En el termini de 15 dies comptats des de l'endemà de la seva adopció, l'acord s'ha de trametre al Departament de Governació i Administracions Públiques.

L'article 3 preveu que el Departament de Governació i Administracions Públiques ha de trametre l'acord municipal a l'IEC per tal que emeti informe, en el termini de dos mesos, sobre la denominació proposada per l'ajuntament.

L'IEC s'ha de pronunciar sobre si la nova denominació s'adiu amb la toponímia catalana, hi ha incorreccions lingüístiques o pot haver-hi confusió amb la denominació d'un altre municipi. Si en el termini assenyalat no ha estat emès l'informe, aquest s'ha d'entendre en sentit favorable i es poden prosseguir les actuacions.

Aquest informe no és preceptiu quan la proposta de nova denominació acordada per l'ajuntament s'adeqüi al criteri expressat per l'IEC en un informe anterior.

L'article 4.2 assenyalava que si l'informe emès per l'Institut d'Estudis Catalans és desfavorable a la denominació acordada per l'ajuntament, el Departament de Governació i Administracions Públiques l'ha de fer arribar al municipi interessat per tal que es pronunciï sobre la proposta en el termini de tres mesos.

4.3 El nou acord municipal s'adoptarà per majoria absoluta i requerirà la informació pública prèvia per un termini de 30 dies. Aquest acord s'ha de trametre al Departament de Governació i Administracions Públiques en el termini de 15 dies a comptar de l'endemà de la seva adopció.

4.4 En cas que el municipi no es pronunciï dins del termini legalment establert s'entén que l'ajuntament desisteix del procediment i el Departament de Governació i Administracions Públiques ha d'arxivar l'expedient.

4.5 Si el nou acord municipal s'adiu amb el pronunciament de l'informe de l'IEC, cal entendre que aquest acord és definitiu i executiu, i es dictarà la resolució acreditativa a què fa referència l'apartat 1 d'aquest article.

4.6 Si el nou acord municipal no s'adiu amb el pronunciament de l'IEC, el Govern de la Generalitat, a proposta del conseller o la consellera de Governació i Administracions Públiques, ha d'adoptar la resolució definitiva de l'expedient, amb l'audiència prèvia del municipi interessat, en el termini de tres mesos a comptar de l'endemà de la recepció de l'esmentat acord. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi dictat la resolució, l'acord municipal de canvi de nom esdevindrà definitiu.

L'article 5.1 estableix que el Govern, a proposta del conseller o la consellera de Governació i Administracions Públiques i amb l'informe previ favorable de l'Institut d'Estudis Catalans, pot proposar als municipis les rectificacions de nom que consideri convenients, quan la denominació del municipi no s'adigui amb la toponímia catalana, hi hagi incorreccions lingüístiques o pugui haver-hi confusió amb la denominació d'un altre municipi.

L'article 5.2 disposa que el municipi, dins el termini màxim de tres mesos, ha de sotmetre la proposta de rectificació a informació pública per un termini de 30 dies i s'ha de pronunciar sobre aquesta, mitjançant l'adopció d'un acord per majoria absoluta del nombre legal dels seus membres.

Així mateix, l'article 5.3 exposa que aquest acord s'ha de trametre al Departament de Governació i Administracions Públiques en el termini de 15 dies a comptar de l'endemà de la seva adopció.

L'article 6.1 especifica que en el cas que l'acord municipal sigui favorable a la proposta de canvi de nom realitzada, el conseller o la consellera de Governació i Administracions Públiques ha de dictar una resolució que acrediti el canvi de nom.

L'article 6.2 estableix que en el supòsit que, efectuat el tràmit d'informació pública que preveu l'article anterior, transcorri el termini de tres mesos sense que l'ajuntament adopti cap acord exprés, s'ha d'entendre denegada la proposta de rectificació de nom.

Finalment, l'article 6.3 disposa que en el supòsit que l'ajuntament adopti un acord desfavorable o no es pronunciï dins el termini establert en l'apartat anterior el Departament de Governació i Administracions Públiques ha d'arxivar l'expedient.

- Decret 133/2020, de 17 de novembre, sobre l'establiment i l'ús de la toponímia i sobre la Comissió de Toponímia.

L'article 1.2 estableix que s'exclou de l'àmbit d'aplicació d'aquest Decret la determinació de la denominació dels municipis, de les comarques, de les vies urbanes i dels nuclis de població, que es regeix per la legislació de règim local i, en aquests supòsits, no s'aplica el procediment que estableix l'article 9.

L'article 3 disposa que el *Nomenclàtor oficial de toponímia de Catalunya* és el catàleg de formes toponímiques de Catalunya aprovades pel Govern de la Generalitat i per les entitats locals competents, amb la informació geogràfica i cartogràfica corresponent.

El *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya*, va ser aprovat pel Govern el 22 de juliol de 2003 i modificat per l'Acord GOV/55/2009, de 24 de març de 2009 i per l'Acord GOV/74/2019.

Hi conté el corpus toponímic general, competència de la Generalitat, i també topònims de caràcter local, que hi apareixen amb cartografia de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

Conclusió:

En el cas que ens ocupa, es constata que el nom dels 10 municipis està inclòs tant en el Registre d'ens locals de Catalunya com en el *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya*, amb la qual cosa, el nom d'aquests 10 municipis, tot i que incompleixin la normativa lingüística de l'IEC, és l'oficial.

Com hem assenyalat, les corporacions locals han de respectar la normativa establerta per l'Institut d'Estudis Catalans, d'acord amb la seva norma reguladora, però cal tenir en compte que els informes que emet l'Institut són preceptius, però en cap cas, vinculants.

Altrament, de la normativa que hem indicat, es constata que, tot i que el Govern, a proposta del conseller de Governació i Administracions Públiques, pugui proposar als municipis les rectificacions de nom que consideri convenientes, la potestat per aprovar o modificar el nom d'un municipi correspon exclusivament al Ple de l'ajuntament, el qual ha d'aprovar un acord amb el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació municipal.

Finalment, en resposta a la qüestió plantejada relativa a la possible rectificació dels topònims no normatius, tenint en compte el que estableix la Llei 8/1991, de 3 de maig, sobre l'autoritat lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans, cal dir que no és possible perquè els seus informes no són vinculants i perquè, d'acord amb el que disposa l'article 30.1 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, la denominació d'un municipi només es pot canviar si així ho acorda el seu ajuntament i per mitjà del procediment establert per l'article 31.